

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ
ВІСНИК**
Лосинівської
об'єднаної
територіальної
громади

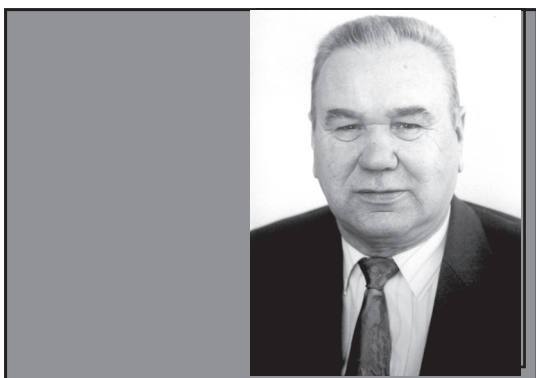
ВІСНИК

Випуск 7
Червень 2019 р.

Лосинівської Громади

**Читайте
в номері:**

**Про хірурга
В. І. Суровцева –
2 стор.**

**Звіт депутата
селищної ради В. Калініченка –
4 стор.**

**Про діяльність Центру
дитячої та
юнацької творчості –
6 стор.**

СВЯТО ДЛЯ ШКОЛЯРІВ «МАЙБУТНЄ ПОЧИНАЄТЬСЯ ТУТ!» ПРОЙШЛО НА СЛАВУ!

Ви помітили: у понеділок, 3 червня, небо в Лосинівці було таке синє-синє, а хмарки по ньому пливли такі біленькі! А ще сонечко прокинулося раненько і подарувало перші свої сміливі і яскраві промінці. І все це якось по-особливому, по-святковому! Якщо помітили, то не дивуйтеся. Так мало бути, бо разом із промінцями сонця до нас прийшло — літо! І першу свою благодатну днину це Літечко подарувало дітлашні. Оцим веселим і бешкетливим, сумним і смішним, а іноді не за віком серйозним, наповнило їх життя змістом, приємними турботами, незабутніми враженнями.

Міжнародний день захисту дітей - день дитинства. Чарівного, світлого і ні з чим незрівнянного світу дитинства, країни доброти, сміху і радості, безмежного і безтурботного щастя, звідки усі ми родом. Діти чомусь завжди прагнуть скоріше подорослішати, а ми, дорослі, ностальгічно згадуємо безтурботні дитячі роки. Та в сторону філософію.

Птахом лине бадьора, життєрадісна пісня у блакитний політ, розсипаючи срібні звуки. В унісон їй цікава, захоплююча програма «Майбутнє починається тут!», що подарували школярам начальник служби у справах дітей Віта Макобрей, працівники відділу культури і туризму, педагоги Лосинівської громади, керівники гуртків Центру дитячої та юнацької творчості. Її складові: конкурс малюнків «Я маю право!», цікаві конкурси, дитячий аквагрим, а ще для любителів фото - фотозона.

З вітальним словом до школярів звернувся начальник відділу освіти, сім'ї, молоді та спорту Віктор Кільовий.

Міжнародний день захисту дітей – прекрасне свято радості та одвічної надії. Адже саме в дітях ми хочемо бачити здійснення своїх мрій і сподівань. Прагнемо, щоб вони росли здоровими та радісними, прославляли свої родини і рідний край. Від нас, дорослих, залежить те, як складеться доля кожної маленької людини, а відтак і нового покоління українців.

В.о. начальника відділу культури та туризму Лосинівської ОТГ Яна Река вручила грамоту Чернігівської обласної бібліотеки для дітей Вероніці Нужній за зайняте III місце в номінації «Поезія» в обласному конкурсі «Хай весь світ дивують нині діти неньки України».

Гарні, світлі, щасливі, з сяючими посмішками дітлахи кружляли у танках, співали, малювали. Демонстрували свої знання, ерудицію та кмітливість, спритність і витримку, творчість і вміння фантазувати.

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ЛОСИНІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

ХІРУРГ ВАЛЕРІЙ ІВАНОВИЧ СУРОВЦЕВ ІЗ СВОЄЮ РОБОТОЮ СПРАВЛЯВСЯ НА ВІДМІННО!

Як сказав один із класиків світової літератури: «Професія лікаря — це подвиг. Вона вимагає чистоти душі та помислів. Щоб стати хорошим лікарем, треба бути морально чистим, ясним розумово і охайним фізично».

Це визначення стосується, безперечно, і лікаря-хірурга.

А хто такий хірург? Якщо коротко і зрозуміло, — це медичний працівник, який має вищу медичну освіту і займається лікуванням захворювань різного походження шляхом проведення операцій на тілі людини. Така людина повинна володіти унікальними якостями: стресостійкістю, хорошою пам'яттю, уважністю, упевненістю і старанністю.

Хірург несе більшу моральну відповідальність за долю хворого, він має набагато більше неприємностей, ніж лікарі інших спеціальностей.

Робочий час хірурга не нормований, він змушений належати своїй професії і вдень, і вночі, і навіть у вихідні дні.

А виконання багатогодинних складних операцій, стоячи на ногах, в умовах спеки і духоти, душевної і фізичної напруги, постійного дефіциту обладнання, витратних матеріалів і ліків дозволяє віднести роботу хірурга до однієї з найважчих спеціальностей серед всіх існуючих у світі.

Та, як виявляється, і цього ще замало, щоб описати всю широту специфіки роботи цього спеціаліста, бо професія хірурга — це не тільки спеціальність, а й покликання.

Про лосинівського хірурга від Бога Валерія Івановича Суровцева моя розповідь.

Джерельце дитинства Валерія Суровцева бере початок у Вологодщині. Там, у непримітному російському селі, і починалося його босоного дитинство. Батька не пам'ятає, бо як пішов на фінську війну, з тих пір про нього ні слуху ні духу. Мати вийшла заміж вдруге. Хлопця виховував вітчим. Здавалося, чужа людина. Та виявилось, все навпаки. Дуже добрим і чуйним чоловіком був. Поганого слова від нього ніхто ніколи не чув. Згодом з'явилася у Валерика сестричка, а за нею братик. Та, виховуючи їх, батько не один раз зізнавався, що найдорожчим для нього є Валерик. Це доводив не тільки словами, а й щирим ставленням до хлопця. Добра пам'ять про вітчима ще й досі у серці Валерія Івановича.

Коли хлопцю виповнилося десять років, сім'я перебралася до Череповця. Там закінчив школу і, не роздумуючи, вступив до медичного училища. Валерій Іванович завжди був упевнений, що стане лікарем. До своєї мети йшов цілеспрямовано і наполегливо, долаючи життєві перешкоди і вірячи у власні сили.

По закінченню медичного училища проходив строкову службу в армії. Служив за спеціальністю у Брюховичах Львівської області. У військовій частині виконував обов'язки не тільки фельдшера, а й секретаря комсомольської організації, на хорошому рахунку був у командування. Службу закінчив у званні молодшого лейтенанта. Мав бажання залишитися на надстрокову службу, та обставини склалися не на користь його бажанню.

Під час служби познайомився з майбутньою дружиною Машею. Дівчина навчалася в Житомирському кооперативному технікумі, а в Брюховичах проходила практику. Зустрілися на Новий рік (дівчат-практиканток запросили у військову частину на новорічне свято). Марія Францівна згадує: після того новорічного дійства я захворіла. Валерій Іванович мене лікував. Стільки уваги приділяв. Стільки ніжності, тепла дарував мені. Тоді й зрозуміла, що це, мабуть, моя доля - цей зоряний юнак. Як виявилось пізніше, серце дівчини правильно відчувало. Закінчилася практика, повернулася студентка Маша на подальше навчання. По закінченню технікуму влаштувалася на роботу. І ось сюрприз. Валерій Іванович, повертаючись з армії, заїхав до неї. Зрозуміло ж, із серйозними намірами. Думали-гадали недовго. Покликав хлопець на Житомирщину матір, там і розписалися з Машею.

Повернулися молодята до Череповця, на батьківщину Валерія Суровцева. Він працював завідувачим медпунктом автоколонії, а молода дружина — в книжковому магазині. Не встигли до пуття налаштуватися на робочий ритм, як лист від батьків із Житомирщини. А в ньому повідомлення — звільнилася посада фельдшера. Якщо бажаєте переїхати — не втрачайте часу. Подружжя, не довго роздумуючи, знову

спакувало валізи і в дорогу. На цей раз — на батьківщину дружини.

У 1965 році Валерій Іванович вступив до Вінницького медичного інституту, а дружина працювала завідувачою магазином.

Студент Суровцев до навчання ставився прискіпливо, вчитувався у кожну літеру товстих томів наукових дисциплін. Бо якщо пропустиш якусь інформацію, то вона може стати фатальною для життя твого пацієнта. Володів хорошими знаннями анатомії, фізіології, рентгенології і фармакології. Вчився любити лікувати людей, бути відданим своїй спеціальності. А ще виховував у собі спеціальний характер — терпіння, рішучість, вміння контролювати ситуацію. Готувався до складних і важких операцій з високим ступенем ризику.

Після закінчення вузу одержав призначення на Чернігівщину. Марія Францівна конкретизує: був у Валерія Івановича хороший друг з Чернігівщини. Скільки в нього тих друзів було! От він і говорить: їдь відпрацьовувати свої три роки до моєї області — не пошкодуєш. У нас і природа — замилуєшся, і земля на урожаї щедра, а люди — добріших і щиріших від них більше ніде і ніколи не побачиш. Переконав.

Коли вже про друзів мова, то цю тему продовжу. Під час навчання у вузі Валерій Іванович встиг здружитися не з одним десятком однокурсників. По закінченню навчання разом з дружиною на весілля до багатьох з них їздили. Не забуваються друзі й нині, хоча часу того ого-го скільки промайнуло! На ювілейні зустрічі випускників не один раз з дружиною вирушали до Вінниці. І це такі неповторні миті життя були, що пам'ять про них на все життя лишилася.

Так от, у 1971 році, у серпні місяці, молоде подружжя Суровцевів закинула доля у Лосинівку. Одразу ж одержали житло, і Валерій Іванович став працювати на посаді хірурга лосинівської лікарні. Тоді головним лікарем цього медичного закладу був Петро Іванович Батога, а завідувачим відділенням — Михайло Іванович Карпенко.

Щоб стати хорошим фахівцем, виявилось, мало отримати вищу медичну освіту. Необхідно було постійно практикуватися і стежити за розвитком медицини в цілому. Валерій Іванович працював і водночас навчався в Чернігові в субординатурі. Поглиблював теоретичні знання та удосконалював практичні навички з питань діагностики та лікування. Періодично відвідував курси, семінари та інші заходи з підвищення власної кваліфікації.

У 1978 році до обов'язків хірурга старанному лікарю додали ще й посаду замісника головного лікаря по медичній частині. Працював впевнено і старанно. Бо мав на той час певний досвід і всі необхідні для цієї роботи навички. Ретельно забезпечував надання якісної медичної допомоги населенню, впроваджував сучасні на той час методи діагностики і лікування, створював належні виробничі умови.

Згадуючи пройдені етапи життя, колишній хірург добрим словом згадає тих, з ким мав щастя працювати, відчувати їх плече і на чие розуміння міг розраховувати — Василя Федоровича Новика, у свій час головного лікаря лосинівської лікарні, Івана Івановича Вершняка, Миколу Олександровича Рисакова. Особливо зупиняється на приятнях, дружніх стосунках з нині покійним Віктором Степановичем Верьовкою, сином знаменитого лосинівського лікаря, Заслуженого лікаря України Степана Гурійовича Верьовки. Хірург за професією, він частенько навідувався в Лосинівку до батьківської оселі, був людиною простої, щирої і душевної вдачі. Ніколи земляків у біді не кидав. Ставав до операційного столу і разом з Валерієм Івановичем по три-чотири операції на день робили.

Вдалий результат будь-якої операції — це заслуга не лише хірурга, а й усієї операційної бригади, куди, окрім власне хірурга, входять ще й його помічники, операційна сестра, анестезіолог. Тому добрим, вдячним словом згадає Валерій Іванович анестезіолога Тамару Гнатівну Покрасьон, медсестер Надію Андріївну Постол і Галину Михайлівну Петрик. Найважчих операцій у хірурга Суровцева не було. Були простіші, важчі, травматичні, тривалі операції, і кожну потрібно було виконувати відповідально.

А скільки всяких історій траплялося. Декілька з них розповім.

Перша. Привезли одного разу до Лосинівської лікарні в дуже тяжкому стані хворого із заворотом кишок. Чоловік млявий, загальмований, майже безнадійний. Повідомили в Чернігів, там затамували подих. І що ви думаєте: Валерій Іванович взявся прооперувати. А потім старанно доглядав пацієнта. Багато зусиль докладав, щоб поставити його на ноги. Із обласного центру приїжджає комісія, перевіряє документацію. Зупиняється на прізвищі прооперованого. Кажуть: шкода, що помер. «Як це помер! — вступає в діалог хірург Суровцев. — Не помер. Он на прогулянку вийшов. Жити буде!» Подивуванню перевіряючих не було меж!

Друга історія. Потрапив один чоловік під поїзд. Доля таки змилосясердилася над ним — лишився живим, а ось нижню частину ноги треба терміново ампутувати. Асистентом у Валерія Івановича був зубний лікар (куди діватися — погодився). Коли почали цю частину пилкою відпилювати (одразу ж хочу попередити: розповідь не для людей із слабкою нервовою системою) асистент не витримав — втратив свідомість. Довелось Валерію Івановичу самому закінчувати операцію.

Часто до хірурга Суровцева приїжджали на операції мешканці сусідніх районів. Бо вже тоді котилася гучна слава про його золоті руки серед жителів області.

А ще — тільки яка-небудь дорожно-транспортна пригода в південній зоні

району, постраждалих одразу ж до Суровцева направляли.

Під час операцій (іноді було й таке) виявлялося, що кров для переливання хворим відсутня. Хірург Суровцев і в цій ситуації не розгублювався. Забувши про все на світі, мчав автівкою до районного центру, щоб придбати її.

— А одного разу з'явився до нього друг, — вставляє слово в розмову Марія Францівна. — Той, що порадив йому обрати для роботи Чернігівщину. Він проживав у Росії, а рідня його мешкала в Носівському районі. Валерію, звернувся благально, — потрібна твоя допомога. Рідна людина в небезпеці. Без хірургічного втручання не обійтись. Щиру дружбу Валерій Іванович цінував над усе. Тому не відмовив. Прооперував. Операція пройшла успішно.

«Після таких операцій, — згадає Марія Францівна, — чоловік повертався додому утомленим, а у кімнатах нашого помешкання ще довго стояв запах ефіру».

Тримаю у руці трудову книжку Валерія Івановича. Вчитуюся у записи в ній. 43 роки провів лосинівський хірург за операційним столом.

Операції... Черепно-мозгові, на шлунку, з видалення селезінки, вен, «вирізання» апендецитів, травматичні... Під час їх проведення Валерій Іванович надіявся тільки на себе, на власну голову і руки. Йому щастило. Хоча, не приховує, було всього на віку. Та в сторону невдачі, негаразди, прорахунки.

Хірург Суровцев вірив у хворого. Чим довше працював, тим більше переконувався, що рятує людину віра. Інколи в лікарню привозили людину, яка, здавалося б, вже безнадійна. За всіма прогнозами, результатами аналізів — не для життя, та вона — о диво! — одужувала. А бувало навпаки: ніби тривіальний випадок, а хворий раптово помирав. Коли людина вірить, думками налаштована на добро і позитив, то їй це дуже й дуже на користь. Думки матеріальні, вони змушують людину жити, а з медичного погляду — стимулюють центральну нервову систему. Для тебе, читачу. На всякий випадок.

Із своєю роботою хірург Суровцев справлявся на відмінно, не одну сотню людей витягнув з того світу. Тому й заслужив повагу і авторитет серед жителів району, односельців.

Єдине, що побажав мій співрозмовник в кінці бесіди, — щоб лосинівська лікарня працювала повноцінно, щоб людям вчасно надавалася медична допомога і щоб міцне здоров'я ніколи не полишало лосинівчан.

Микола БОРЩ

Учитель і правдолюб

Степан Карпович Тоцький жив школою. Тільки-но повернувся з війни – одразу ж одержав призначення на посаду директора Сальненської семирічки. З 1951 року працював учителем історії цієї ж школи. Свій предмет знав не тільки з підручників і періодики. Від першого і до останнього дня бив фашистських загарбників на фронтах війни. Бачив,

якою дорогою ціною завойована Перемога. Скільки безіменних могил лишила по собі кривава бійня. За хоробрість був нагороджений багатьма орденами і медалями.

Недавній біль пережитого не припадав порохом забуття. У душі ветерана він кипів полум'ям спогадів. Кожну важливу деталь фронтового життя зберігала його пам'ять. Кожного славетного героя, який був взірцем самовідданого служіння батьківщині, бачив через призму часу! Діти, без сумніву, мріяли бути такими, як вони. Приміряли до себе їхні долі. Впевнювалися, що і самі не відступили б. Не злякалися, кризь усе пройшли, усе здолали б.

У кінці 80-х уже минулого століття Степан Карпович пішов на заслужений відпочинок. Але і тоді не сидів, склавши руки. Був активним позаштатним кореспондентом районної газети. Писав багато і залюбки. Бо мав що сказати читачеві, що порадити, від чого застерегти.

90-ті роки були складними і суперечливими для незалежної Української Держави. Відбувся дуже швидкий процес розшарування суспільства на багатих і бідних. Це викликало опір в душі непримиреного до несправедливості сальненця. Головною зброєю він вважав мудре, виражене, полум'яне слово. Зрозуміле і дійове. Яке було б почуте людьми і до самого серця діставало. Читач з нетерпінням чекав чергових публікацій ветерана-правдолюбця. Бо в його думках знаходив відображення і своїх надій і сподівань на краще життя.

А ще Степан Карпович згадував війну. Час від часу вона оживала в його душі. Ятрила серце. І так упродовж усього довгого життя. Народився він у 1914 році, а помер – у 2005-ому.

Наша редколегія мала змогу доторкнутися до власного архіву сальненського педагога.

Серед написаного ось і ця маленька новела –

«Лист у сорок перший».

Хай цей твір стане доброю пам'яттю про мудрого сальненського педагога, який через усе своє життя проніс високе звання Людини!

Новела «Лист у сорок перший»

Здавалося, погляд цієї сивочолої людини линує у вікно, за яким на вітрі погойдувалися на молодих пагонах тугі вузлики терпкуватої зелені білого бузку, аж туди, на той далекий полустанок...Зажурливо тягнеться ниточка болючої розповіді.

– Кожен рік пишу братові листи. Хоча й знаю, що загинув десь під Бобруйськом. Ще в сорок першому. Довіку не забуду тих проводів, прощання.

Стоїть біля вагона, серед таких, як і сам, новобранців. Десь чути музику, співи. А він, молодий, усміхнений, ще й нас підбадьорює. Немов не на війну повезе його зараз цей потяг, а на нову чергову комсомольську будову...Та брата нема, а я щороку пишу йому листи.

Він ненароком скрипнув протезом ноги – має й сам пам'ять від війни.

– Хоча всі ми, – додав, – тоді вважали за краще загинути в бою, аніж поbachити свою землю під ярмом ворога...

– Прочитай мені листа своєму братові, – прохаю – адже ми з ним разом за партою в школі сиділи. Грали разом у струнному оркестрі. Потім здавали норми на значок ГПО та «Ворошиловського стрілка», в один день нас до комсомолу приймали. Прочитай... Він неквапливо вийняв із шухляди шкатулку, у якій лежало п'ятдесят п'ять конвертів. Нижній був датований дев'ятим травня сорок п'ятого року. П'ятдесят шостого листа вийняв з нагрудної кишені.

«Дорогий брате! Тебе вже нема, але все одно я не можу тобі не писати. Пам'ятаєш, іще школярами з тобою пасли колгоспних коней, лежали на траві біля вогнища, досхочу ласували вишнями і мріяли. Ти хотів стати вчителем. Але потім сидів за баранкою першої колгоспної півторатонки, і всі твої ровесники заздрили.

Щороку, в День Перемоги, наша мама стає біля твого портрета і щось довго тобі розповідає. Простягає руки до темної рамки, цілує, хреститься. А ти мовчиш. Так само мовчки дивишся на той глечик з саморобним вином та окрайцем білого хліба, який вона завжди ставить біля твого портрета. Привези їй найкращого подарунка за її гіркі вдовині літа, які не згасили в її душі тепла, любові, доброти.

Відгукнися! Живу тим, що нарешті почуємо ми вісточку про тебе...»

А на порозі кімнати з графином домашнього вина стоїть старенька мати. Скло дрібненько цокотить об гудзики блузки.

– Ось, синочки, Андрійкове вино. Перед самою війною нащепив антонівку. Оту, біля ганку. Покуштуйте, голуб'ята.

Тремтячою рукою вона ставить графин на стіл і поспішає на кухню, витираючи очі фартухом.

Її син кладе до шкатулки п'ятдесят шостий лист братові.

Вже далеко за північ ноги підсвідомо привели мене до сільського обеліска. Краплина вранішньої роси оловом покотилася з каски на постамент граніту...

Нехай батькові справи, слова будуть святим законом для кожної родини!

**Хай щастя поселиться в ваших родинях,
Хай діти сміються у вашій хатині.
Хай голуб голубку кохає й шанує,
Повага та спокій повсюди панує.
Здоров'я вам, любі і добра!**

під назвою – «Мій татусь найкращий в світі».

Ми переконалися: діти так люблять своїх татусів, що дуже хочуть висловити палку і щирю любов їм. Вони знають, що тато в сім'ї – головний, він забезпечує їх матеріально, створює моральний клімат доброти і сердечності, дисципліни і вимогливості, працьовитості, миру та злагоди.

Ми запропонували татусям на хвилинку забути про свої дорослі турботи, поринути у дитинство і прийняти участь у наших конкурсах. А щоб вони почувалися спокійно, вільно, впевнено – їм допомагали їхні діти – любі хлопчики та дівчата.

Слова вдячності від дітей прозвучали на адресу кожного тата. Чудові пісні, таночки, веселі спортивні естафети, кумедні конкурси разом з татами створили чудову атмосферу любові та шани до самих близьких людей.

Хочеться, щоб ці хвилини, проведені разом з вами, татусі, залишилися в пам'яті назавжди. Хай між батьками і дітьми вічно панує повне взаєморозуміння, повага, радість від спілкування.

Татусі! Щастя вам і здоров'я, усяких гараздів та удачі, світлої радості щодня!

Нехай батькові справи, слова будуть святим законом для кожної родини!

Ольга СЕМЕНКО,

музичний керівник

Лосинівського ЗДО «Сонечко»

Наші батьки – найближчі до нас люди в усьому світі. Тато і мама – найперші слова, які в більшості ми вимовляємо, коли вчимося розмовляти рідною мовою. Ми намагаємося їх порівнювати, дивимося на них, вивчаємо їх. Вони для нас одночасно і найбільша загадка, і найбільше відкриття.

Багато свят ми присвячуємо мамам, але батько – це друге крило любові до дитини. І його роль у вихованні донечок і синочків дуже важлива.

У лосинівському закладі дошкільної освіти «Сонечко» свято вирішили присвятити саме їм – нашим мужнім, хорошим і добрим татусям. Воно пройшло

Свою роботу не рекламую... Краще про неї хай скажуть люди!

Інтерв'ю з депутатом селищної ради, приватним підприємцем Валерієм Калініченком

– **Валерію Олександровичу! Лосинівська громада напередодні затвердження програми розвитку. Простіше кажучи, визначить проблеми і на їх основі будуватиме завдання та проекти. Ви теж брали участь у її розробці.**

– Так. Я усвідомлював: громада не повинна розвиватися хаотично, має бути план дій, «дорожня карта» змін. Брав участь у Робочій групі. Під час роботи замислювався над майбутнім громади, зі сторони оцінював її наявні ресурси і думав над самими ідеями розвитку.

– **Які ж проблеми, на вашу думку, важливі для Лосинівської громади?**

– Вони вже давно всім відомі. Треба ремонтувати дороги, проводити вуличне освітлення й воду, закупити необхідну комунальну техніку. Дбати про медицину, освіту, благоустрій. У мене, як благодійника, на першому плані – школа. Тут навчався, до речі, непогано. Зробив свій вибір. Мав хороших учителів. І зараз їм щиро вдячний за науку. У школі активно розвивається фізкультура, здоровий спосіб життя. Це приємно констатувати, бо і сам колись був непоганим спортсменом. А з волейболом дружу й нині. Коли адміністрація школи звертається за благодійною допомогою на спортивні заходи – ніколи не відмовляю.

На моє глибоке переконання, громада має навчитися діяти як бізнес-структура: вміти залучати гроші до свого бюджету й витратити їх відповідно до власних можливостей.

Лосинівчани їдуть до столиці на роботу. Але якщо у громаді почне розвиватися економіка, то можливий і зворотний процес. Тобто люди матимуть роботу, й кошти максимально працюватимуть у громаді. Село молодітиме, створюватимуться сім'ї, народжуватимуться діти. Почнеться відродження! Але мої мрії, зрозуміло, не для скептиків.

У нас громада з історичним минулим. Нам сам Бог велів приваблювати туристів і співпрацювати в цьому напрямку.

Звісно, ми братимемо участь у грантових програмах, тому що це – додаткові кошти, які можна спрямувати на благо людей.

Але і це ще не все. У розробці стратегії довелося нелегко. Місцеві мешканці були не надто активними. Можна сказати, – байдужими. Тому у стратегію розвитку я б уніс першим завданням таке: громада

повинна постійно дбати про згуртування своїх мешканців.

– **Ви згадали про благоустрій селища.**

– Так. Проблема забруднення навколишнього середовища – це виклик людині самій собі. У нас була проблема стихійних сміттєзвалищ. Зараз з нею почали активно боротися. З'явилися контейнери для побутових відходів. Але реального результату не буде, якщо ініціативу ефективного поводження з відходами не підтримають мешканці громади. Цю тему також треба постійно популяризувати та пропагувати. За справу повинні серйозно взятися волонтери. Говорю, перш за все, про школярів. Не завадило б подумати про сортирувальний пункт для сортирування первинної сировини. Місцеві майстри могли б зробити прес для пластику, щоби можна було зберігати більші партії вторинної сировини. Пластик та скло можна було б здавати, а за це отримувати гроші. Думаю, що варто говорити про цю проблему. Адже мова йде про збереження екології не тільки для нас, а й дітей наших, внуків і правнуків.

Я ж безпосередньо опікуюся благоустроєм кладовища по вулиці Незалежності. Хоча до благоустрою селища в цілому теж не байдужий. Свою роботу не стараюся рекламувати. Вважаю, кожний добропорядний мешканець повинен навчитися шанувати своє селище, не обходити стороною його проблеми. А особливо, коли виникне потреба навести порядок на своїй вулиці.

Територія кладовища постійно обкошується, доглядаються насаджень. Так буде й надалі.

– **Валерію Олександровичу! Розкажіть трохи про ваше особисте життя.**

ДОВІДКА. Валерій Олександрович Калініченко народився 6 липня 1976 року в селі Галиця Ніжинського району Чернігівської області. Освіта: вища. У 1998 році закінчив Білоцерківську сільськогосподарську академію. Працював головним, а згодом старшим зоотехніком. З 2006 року і по даний час приватний підприємець. Депутат селищної ради.

– Я маю дружину, її звати Оксана, та двох дітей. Син випускник лосинівської школи. Хоче пов'язати життя із спортом, має результати у футболі, яким займається у спортивній школі ось уже чотири роки. Я цим пишаюся. А десятилітня донька Анастасія – школярка. У неї очі блищать – і вона хоче займатися всім. Три роки назад стала міні-міс «Красуня Ніжинщини-2016», зараз активно захоплюється хореографією. У неї чудовий наставник – Наталія Ващенко. Колектив «Мрія», так він називається, уже відомий не тільки в районі, а й в області. Виступає навіть у столиці. Я закінчив аграрний вуз. Мав бажання пов'язати життя з аграрним сектором, але хаотичні дев'яності внесли корективи. Став займатися підприємницькою діяльністю. Приватний підприємець і нині. До громадської роботи ставлюся серйозно. У депутатах селищної ради з 2006 року. За це дякую своїм виборцям. Стараюся їх довіря виправдати. Хоча, про мою діяльність як депутата селищної ради хай судять самі люди. Постійно відгукуюся на прохання закладів освіти, надаю їм необхідну благодійну підтримку. На масові заходи селища теж коштів не шкодую. У колі родини та друзів часто виїжджаємо на природу, на берег річки. Романтика у мені ще з дитинства.

Розмову вів **Микола БОРЩ**

На клумбах у Світлани Побрусилло б'ється молоде і радісне серце весни!

з них сталася в Євпаторії, де відпочивала родина. Впала тоді в око жінці дивовижної краси декоративна пальма. Придбати? Непомірна ціна. Спробувала попросити пагін. Відмовили. Шкода, але що вдієш. Здавалося б, на цій історії можна поставити крапку. Її й поставили. Та пройшов час і на день народження кума подарувала Світлані декоративну пальму. Таку ж, як у Євпаторії бачила. А придбала її в Ніжині на базарі.

Раз про Ніжин зайшла мова, то й історія нова, пов'язана з нашим районним центром. Тут Світлана уgliedла дивовижної краси монстеру. Заворожена, причарована, не могла відійти від прилавку. Хотіла придбати – і знову ж прозаїчна причина стала на заваді – не вистачило коштів. У розпачі і сумі повернулася додому. Стан жінки відчув чоловік – Володя. Їдь і купуй, – наполіг одразу ж. Поїхала. А квітки то...немає вже. І в цій історії можна було б поставити крапку. Але вона мала щасливе продовження. І знову, як і в попередній історії, неоціненний скарб – омріяну квітку – подарували. На день народження. На цей раз колеги по роботі.

Тепер про асортимент квітково-декоративних рослин Світлани. Вона має більше десяти видів орхідей, сімдесят п'ять видів фіалок, декілька видів антуриумів, драцен, марант, стробантів, а також – бегонію, фікуси, холодок та інші.

Світлана ділиться секретами догляду за кімнатними рослинами. Ці квіти, як не дивно, реагують на добре ставлення до них і від цього розпускаються пишним листям. Проте, однієї тільки теплої турботи не досить. Необхідний правильний догляд за ними.

Більшість з кімнатних квітів потребують світле і тепле повітря. Але є й інші квіти – їм саме місце на мало-освітлених вікнах північної сторони.

Влітку рекомендується виносити рослини на свіже повітря, щоб вони дихали. Широколистям можна влаштовувати душ, змиваючи пил і освіжаючи від запаху. Але треба не забувати стежити за тим, щоб зовнішні подразники не завдали шкоди улюбленим.

Кімнатні квіти треба оберегти від різкого впливу: протягів, прямих променів сонця

Оскільки ґрунт для рослин є життєво важливим елементом, то необхідно подбати про те, щоб він був насиченим корисними речовинами.

Більшість квітів не люблять рясного зволоження. А

ось крупно-листові (скажімо, фікус) люблять вологу. Перед черговим поливанням треба звертати увагу на верхній шар ґрунту: він повинен бути сухим. Треба приготувати прохолодну, але не холодну воду (не нижче 23 градусів), поливати не під самий корінь. Необхідно злити зайву вологу з піддона, щоб коріння не гнило. З цією ж метою не треба поливати занадто часто. Взимку, природно – рідше.

У період з березня по вересень треба підгодовувати рослини приблизно раз на місяць. Недолік поживних речовин дуже швидко позначається на зовнішньому вигляді квітів. Якщо в ґрунті не вистачає азоту, у рослини стають дрібними і блідими листки. Дефіцит фосфору призведе до того, що квітка все рідше буде радувати вас своїм цвітінням. Виправити ситуацію допоможуть добрива.

Треба слідкувати за зовнішнім виглядом рослин: вчасно видаляти сухе листя, так як, згідно з людськими переконаннями, сухе листя несе негативну енергію.

Тепер свої погляди спрямуємо на клумби Світлани. Там буяє справжній трояндовий рай. Здавалося, простір зітканий із неймовірної краси квітів і барв – червоних, пурпурових, фіолетових, бузкових, білих, помаранчевих, персикових, жовтих, рожевих... І ще бозна-яких – усім цим кольорам та відтінкам навіть назви немає у земних мовах. Бо троянди – вони справжні небожительки, котрі знайшли прихисток на нашій планеті, занесені сюди космічними вітрами. А ще ці дива природи ніби стоять на моріжку твоєї долі, дивляться тобі всередину пристрасними своїми очима. І так добре від тих пахоців, наче вони тобі обіцяють безсмертя, безперервність життя.

Ранкового часу на чаклунах-трояндах зручно вмоштуються бісеринки роси. Пелюстки з сонячними жилками пестить свіжий вітерець. Світлана говорить, що ці красуні завжди тягнуться до неї. Я їм розповідаю про сни свої, а вони мені на вушко про свої біди – ненажерливу тлю...І я допомагаю трояндам боротися з цією армалою всіма засобами.

Допомагає Світлані творити цю первісну красу й дочка Марина, теж прихильниця квітів.

Вся краса тут, на землі. І Світлана Побрусилло нею милується. Розуміє її. Для неї ця краса – справжня цінність життя.

Микола БОРЩ

«Школа повинна бути царством для книжки». В.О. СУХОМЛИНСЬКИЙ

БІБЛІОТЕКА завжди була зберігачем, хранителем і дослідником творів друку – вічних пам'яток писемності, а бібліотекарі – вірними зберігачами і популяризаторами духовного надбання поколінь. В ході дослідження історії створення нашої шкільної бібліотеки було зібрано невеликий, але цікавий матеріал. Відомо, що у 1867 році в Лосинівці вже існувала церква Івана Богослова. Недалеко від церкви в 1872 році було відкрито першу земську школу, а у 1896 була відкрита друга церковно-приходська школа. При школі була і бібліотека, яка складалася з трьох відділів: підручників, навчальних посібників та книг для читання. З документів

відомо, що підручників було 78, навчальних посібників – 10, книг для читання – 98. В школі працювало 2 вчителі, які видавали учням книги для читання. Це була література художнього та релігійного змісту.

У 1930 році було закінчено будівництво дво-поверхового приміщення семирічної школи на 280 місць, яку згодом було реорганізовано у середню школу. У 1937 році розпочато, а у 1940 році закінчено будівництво другого двоповерхового приміщення середньої школи. До 1934 року школа була семирічною, а в 1939 році відбувся перший випуск 10-го класу. Школа була переповнена і працювала у 2 зміни. Даних про шкільну бібліотеку того періоду не збереглося, але, за спогадами учнів того часу, бібліотека була велика. Не в кожного вдома були книги, тому їх із задоволенням брали в бібліотеці.

У вересні 1941-го року Лосинівка була окупована фашистами, школи були закриті, навчання учнів протягом 2-х років окупації не проводилось. За спогадами очевидців, весь фонд бібліотеки був винесений на подвір'я школи і подальша його доля невідома. У 1943-му році школа знову почала працювати. Умови для навчання були важкі, але діти прагнули знань. Писали на старих газетах чорнилами, які виготовляли з бузини. Ті, в кого вдома були книги, приносили їх до школи. За ними навчалися, їх зачитували до дірок. Підручники для навчання батьки купували за свої кошти. З вересня 1945-го року обов'язки шкільного бібліотекаря виконувала Давиденко Людмила Пантеліївна, яка пізніше перейшла працювати в районну, а потім в селищну бібліотеку. Знаходилася бібліотека в маленькій кімнаті нового двоповерхового приміщення і працювала з 10-ї до 16-ї години щодня, крім неділі. Школа передплачувала газети та журнали, які обліковувалися в окремому зошиті. Кожен вчитель та учень старших класів, який брав газету чи журнал в бібліотеці, зобов'язаний був повернути її у визначений час. Якщо вони не були повернені, надалі така особа була позбавлена права брати інші видання додому. Людмила Пантеліївна пригадувала, що фонд бібліотеки того часу був невеликим.

В 1947-му році бібліотекарем було призначено Багмута Петра Семеновича, який до війни працював вчителем математики.

Відповідно до наказу «Про роботу шкільної бібліотеки» за 1947-й рік бібліотекар повинен був оформити каталог книжок шкільної бібліотеки, скласти списки учнів 3-х – 10-х класів, які повинні були користуватися бібліотекою. Кни-

ги видавалися читачам відповідно до графіка і не більше, ніж на 10 днів. Бібліотекар повин був турбуватися про поповнення книжкового фонду бібліотеки, використовуючи для цього всі суми, які виділялися райфінвідділом.

На початок 50-х років у шкільній бібліотеці працювало 2 бібліотекарі. У квітні 1950-го року в шкільну бібліотеку прийшла працювати Литовченко Анна Аврамівна, яка пропрацювала на цій посаді 32 роки. Випускники 50-х – 70-х років з повагою згадують про неї, пригадуючи її цікаві розповіді про прочитані книги.

На початок 1961-го року фонд бібліотеки налічував 8184 примірники. Крім літератури, що надходила до бібліотеки, на облік бралися і педагогічні журнали, які отримувала школа. Для бібліотеки була виділена нова кімната, де силами учнів та вчителів були зроблені стелажі для книг. Непогано був підібраний фонд художньої літератури, а от дитячої літератури у фонді майже не було. Підручники учні продовжують купувати за свої кошти в книжковому магазині, а ті, що використовувалися, збиралися класними керівниками і здавалися на збереження в шкільну бібліотеку. Бібліотека передплачувала обласну, районну, дитячу періодику та педагогічні журнали. З кожним роком фонд бібліотеки зростає.

У 1977-му році виходить Постанова Ради Міністрів СРСР «Про перехід на безкоштовне користування підручниками учнями загальноосвітніх шкіл». Починаючи з цього року учні школи поетапно почали безкоштовно забезпечуватися підручниками.

З квітня 1982-го року бібліотеку очолила Дубровська Марина Федорівна, яка працює там і сьогодні. З початку 80-х і до 1996-го року бібліотека постійно отримувала літературу з обласного бібколектора. Література була різноманітна: художня, науково-пізнавальна, педагогічна, методична, суспільно-політична та дитяча. Селищна рада також неодноразово виділяла кошти на придбання книг для бібліотеки.

В кінці 1989-го року, завдяки зусиллям директора школи Власенка Миколи Михайловича, була проведена реконструкція шкільної бібліотеки, в результаті якої під бібліотеку було виділено нове, більше за розміром, приміщення. Також були придбані нові книжкові полиці та шафи, столи та стільці для читального залу. Бібліотека стала просторою та світлою.

На 1 січня 2019-го року бібліотечний фонд налічує 14352 книжкові одиниці, в тому числі підручників – 6942. Сьогодні бібліотека обслуговує 345 читачів – це учні, вчителі та працівники школи. Лосинівська ОТГ приділяє увагу бібліотекам шкіл. При підтримці селищного голови Володимира Андрійця та депутатського корпусу новостворений відділ освіти, сім'ї, молоді та спорту громади за два останні роки закупив 482 підручники на загальну суму 57119 гривень для покриття потреби учнів.

На даний час замовлення підручників з навчальних предметів здійснюється вчителями предметниками, погоджується на засіданні педагогічної ради та розміщується на сайтах шкіл громади.

Марина ДУБРОВСЬКА,
бібліотекар-бібліограф
Лосинівської ЗОШ I-III ступенів

Наталія Ващенко прагне «запалити» у вихованців любов до мистецтва танцю!

Довідка. Наталія Іванівна Ващенко – викладач хореографії Лосинівського філіалу Ніжинської районної дитячої школи мистецтв.

У 1978 році вступила до Ніжинського училища культури, здобула кваліфікацію керівника хореографічного колективу і на все життя залишилася вірною своїй професії, обраній серцем. З 2010 року розпочала роботу в Ніжинській районній дитячій школі мистецтв та заснувала колектив «Мрія» в селищі Лосинівка. Сьогодні Лосинівська «Мрія» є окрасою селищних і районних свят. Вихованці Наталії Іванівни є учасниками та переможцями багатьох фестивалів та конкурсів, а сам педагог, як фахівець справи, є достойним прикладом для наслідування своїм молодим колегам.

Яким повинно бути заняття з хореографії? У якій атмосфері потрібно проводити його? Яких завдань та цілей треба досягти у процесі занять? Як заохочувати дітей до танцю?

Відповіді на всі ці запитання дає творча діяльність викладача хореографічного колективу «Мрія» Наталії Ващенко.

Танець – незвичайний вид мистецтва. Здібності до нього самі по собі розвиватися не можуть. Тому педагог наполегливо формує алгоритм своїх педагогічних впливів, спрямованих на розкриття цих дивовижних іскринок таланту. Виявляє нахили дітей і задовольняє їхню потребу в руховій активності, розвиває почуття ритму, танцювальну виразність, координацію рухів і на цій основі виховує художній смак, уміння повноцінно сприймати цей хвилюючий і найпрекрасніший вид мистецтва.

Головною умовою успішних занять хореографією для педагога є, насамперед, дитячий інтерес до танцю, різноманітні і яскраві атрибути на заняттях, захопленість юного танцюриста процесом, відчуття вихованням радості від здолання труднощів.

Щоб навчитися танцювати, недостатньо знати рухи і мати почуття ритму.

Слід розвивати також природну грацію, струнку поставу, легку ходу, звичку до фізичної активності. А ще тонко відчувати музику, в якій закладені зміст і характер будь-якого танцювального твору.

Наталія Іванівна у постійному пошуку шляхів, які б викликали в дітей живий інтерес до хореографії, «запалювали» їх до творчої праці.

Найбільш важливим показником творчого зростання хореографічного колективу «Мрія» є участь у фестивалях та конкурсах різних рівнів. Кожен рік їх вистачає. І лосинівські танцюристи встигли вже протягом останніх років назбирати собі доброї слави «кіш». Досить перерахувати найгучніші перемоги колективу, щоб перекоонатися у цьому.

Міжнародний фестиваль «Мистецькі барви» (2014 рік), обласний фестиваль хореографічного мистецтва «Терпсихора об'єднує таланти» (2017 рік), міжнародний фестиваль-конкурс дитячого та молодіжного хореографічного мистецтва «Квітневі викрутаси» (2017 рік), XXI Міжнародний фестиваль-конкурс дитячої та юнацької творчості «Квітуха Україна. Феєрія талантів» (2019 рік)

Гучних аплодисментів заслуговували виступи «Мрії» на селищних та районних святах.

Кожен рік хореографічний колектив проводить звітні концерти. Вони ознайомлюють аудиторію, що складається з батьків, педагогів, працівників відділу освіти, молоді і спорту, а також відділу культури з педагогічним процесом навчання. Кожен з присутніх переконається в тому, скільки уваги, старання, фізичної енергії потрібно дітям для оволодіння майстерністю танцю, і якими ґрунтовними знаннями повинен оволодіти педагог-хореограф для успішної роботи з дітьми.

За вагомі досягнення у праці Наталія Іванівна Ващенко визнана переможцем районного конкурсу «Гордість району -2019».

Юні лосинівські танцюристи зізнаються, що їм подобається виходити на сцену і радувати глядачів своїми хореографічними композиціями. Що вони докладатимуть усіх зусиль, щоб не підвести свого улюбленого керівника.

ВІДДІЛ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ

Наше завдання – всебічний розвиток дітей

У минулому році виповнилося 100 років позашкільно Чернігівщини. Тоді ж Центр дитячої та юнацької творчості святкував своє 60-річчя.

Його поява диктувалася потребами часу і мала на меті створити умови для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей та учнівської молоді у вільний від навчання час. Директорами закладу були Ніна Яківна Петрик, Парасковія Дмитрівна Сукач, Парасковія Яківна Ляшенко. Методистами – Катерина Михайлівна Постол, Зоя Миколаївна Гарда, Олександр Григорович Іващенко. Культурним організатором – Ольга Олексіївна Авраменко.

70-ті роки 20 ст. для закладу були роками становлення та надбання педагогічної майстерності, закладення цеглин майбутніх успіхів та перемог. Завдяки злагоженій і наполегливій роботі з удосконалення педагогічного процесу та оновлення матеріальної бази уже в 80-90-х роках позашкільний заклад досягнув творчих висот.

Усіма загальнотехнічними гуртками (автомоделіст, юний технік, радіотехнік, судномодельний) керував Олексій Миколайович Носенко. Великою популярністю серед учнів користувався авіамоделний гурток. Його першим керівником був Михайло Іванович Білан. Справу досвідченого педагога продовжив його учень Олексій Федорович Гавриш. Гуртківці неодноразово брали участь у показових виступах перед жителями сіл району, в обласних змаганнях у класах вільнолітаючих швидкісних та кордових моделей. Біля витоків розвитку картингу в закладі сто-

но-ужитковий напрям. З дітьми багато працювала керівник гуртка Катерина Михайлівна Постол.

Гуртківці вишивали рушники, скатертини, шили одяг. У 1990 р. працювало більше 10 груп художньої творчості. Керівником відділу була Лідія Павлівна Четверик.

Активно працював гурток народного танцю, який вів Микола Андрійович Савенко. Хореографічне мистецтво вражало не тільки красою видовища, а й формувало красиве тіло та виховувало естетично розвинену особистість.

З лютого 1980 року в Лосинівці розпочала роботу Ніжинська районна станція юних натуралістів. Ініціатором створення закладу був Федір Ількович Могильний, учитель праці Лосинівської школи, що попередньо виступив організатором юннатівського руху серед школярів селища.

Директорами СЮНу призначалися Світлана Андріївна Несіна, Людмила Миколаївна Клименко, Світлана Вікторівна Загірняк, Любов Петрівна Кожуріна.

Були організовані гуртки юних натуралістів і секції юних друзів природи. Тут працювало понад 25 гуртків, серед яких генетики-селекціонери, агрохіміки, квітководи, овочівники, садоводи, лісоводи, бджоларі, кролеводи, зелені патрулі, іхтіологи, юні любителі природи, юні тваринники та інші. Була створена виробнича бригада. Найталановитіші гуртківці брали участь у роботі учнівської Академії наук. Учасником Всесоюзного зльоту виробничих бригад була Валентина Миколаївна Талалаївська. Юннатською роботою було охоплено близько 500 школярів.

У закладі діяв живий куточок, кролеферма, акваріум. Юннати доглядали за квітниками. Заклад мав філії - більшість шкіл Ніжинського району - і надавав їм методичну допомогу в організації природничо-натуралістичної роботи.

У 1996 році Будинок піонерів і Станцію юних натуралістів реорганізовано в центр дитячої творчості та юнацтва, який одержав статус районного. Його директором стала Вікторія Костянтинівна Андрієць, а з 2003 року – Микола Миколайович Борщ.

Кожен рік заклад пропонував школярам близько 20 гуртків науково-технічного, еколого-натуралістичного, туристсько-краєзнавчого, фізкультурно-спортивного, художньо-естетичного, гуманітарного напрямків, формував 30-35 груп із загальною кількістю більше 500 дітей.

Колектив закладу складався з 10 основних педагогів і 7 сумісників. Серед них методист Наталя Григорівна Могильна, культурний організатор Світлана Миколаївна Ситенко, практичний психолог

Оксана Володимирівна Ващенко, керівники гуртків Тетяна Іванівна Гришаєва, Валентина Григорівна Парасюк, Андрій Андрійович Талалаївський, Наталя Володимирівна Євенко, Світлана Миколаївна Олійник, Лідія Павлівна Четверик. Педагоги, крім знань, давали школярам уроки добра, людяності, вчили вірити в свої сили, хотіли бачити їх ініціативними і цілеспрямованими.

Заклад мав розгалужену мережу гуртків на базі загальноосвітніх шкіл, був постійним учасником районних та обласних конкурсів з декоративно-ужиткового мистецтва та науково-технічної творчості, а також загальноосвітніх заходів. На базі ЦДТЮ щорічно відбувалися районні семінари з виховних питань.

Центр дитячої творчості та юнацтва підтримував творчі зв'язки з позашкільними навчальними закладами області: Палацом дітей та юнацтва, центрами науково-технічної творчості, дитячого туризму та екскурсій, СЮНом.

У 2006 р. Ніжинський районний центр дитячої творчості та юнацтва пройшов державну атестацію. Експертна комісія відділу освіти Ніжинської РДА оцінила його роботу на достатньому рівні. В цьому ж році заклад газифіковано.

Нині позашкільний заклад носить назву - Центр дитячої та юнацької творчості. Педагогічний колектив втілює в життя Концепцію національно-патріотичного виховання, усі зусилля спрямовує на формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності і любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національної незалежності України.

Педагогічний колектив продовжує працювати над проблемою «Формування національної свідомості й загальнолюдської моралі у вихованців».

У Центрі ДЮТ кожен рік діє 25 гуртків, набирається 32 групи із загальною кількістю 480 гуртківців. Робота гуртків здійснюється за напрямками: гуманітарний, художньо-естетичний, декоративно-ужитковий, еколого-натуралістичний, соціально-реабілітаційний, військово-патріотичний, науково-технічний, туристсько-краєзнавчий, спортивний.

Гуртковою роботою щороку охоплюється більше 100 вихованців пільгового контингенту.

Одним з пріоритетних завдань Центру ДЮТ є організація масових заходів з дітьми. На виконання Концепції національно-патріотичного виховання протягом останніх навчальних років на базі закладу проводилося більше 50 масових заходів.

Велика роль у закладі відводиться роботі з обдарованими гуртківцями, які виборюють призові місця у міжнародних, всеукраїнських та обласних конкурсах. Серед них – Інна Костюченко, Юлія Олійник, Альона Герасименко, Аня Дей, Катерина Бондаренко та інші.

Крім цього, керівники гуртків постійно удосконалюють свою творчу майстерність. Так, переможцями Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників ПНЗ «Джерело творчості» стали керівники гуртків-сумісники Оксана Іванівна Костюченко, Оксана Сергіївна Ляшенко, Ольга Сергіївна Глушенко.

У 2018-2019 навчальному році Центр дитячої та юнацької творчості продовжував працювати над виконанням Плану заходів щодо реалізації обласної цільової Програми з національно-патріотичного виховання на 2017-2020 роки в закладах освіти району та забезпечував якісну позашкільну освіту її здобувачам.

Микола БОРЩ,
директор Центру ДЮТ

яв Микола Михайлович Могильний. Гурток «Юний картингіст» користувався популярністю серед юнацтва тому, що гуртківці мали змогу самі творити, виготовляти. У 70-х роках заявляє про себе аматорська кіностудія, яку очолює Георгій Тимофійович Калінін. У середині 70-х років студіїці отримують перші нагороди республіканських фотоконкурсів. Роботи юних кінофотолюбителів одержують перемоги на обласних та республіканських кінофестивалях.

Велику естетичну насаду нів для учнів драматичний гурток. Його очолила Ніна Степанівна Рухайло, невтомний працівник позашкільця. Роботу драмгуртка відзначено грамотою РК ВЛКСМ, а Ніну Степанівну нагороджено путівкою до Ленінграду (1972 р.).

Будинок школяра надавав великого значення краєзнавчій роботі. Гуртки цього напрямку носили назви «Червоні слідопити», експедиційний загін «В боях відстояли Вітчизну свою», «Моя Батьківщина - СРСР», «Свята спадщина». Результатом роботи юних краєзнавців було створення шкільної історико-краєзнавчої кімнати і залу бойової слави.

Туристичним гуртком у позашкільному закладі керували ентузіасти своєї справи Олександр Петрович Авраменко, а з 1988 року - Володимир Михайлович Коваль. Протягом 90-х років юні лосинівські туристи одержували перші місця на районному туристичному зльоті. Гуртківців манила за собою романтика подорожей, походів, екскурсій. Вони здійснювали походи в Крим, по історичних місцях області.

Юні геологи (кер. Вовкогон Г.М.) брали участь в обласних зльотах юних геологів, що проходили в селі Количівці Чернігівського району.

Широко був представлений в закладі декоратив-

«Багатство, гроші у будь-який момент можуть зникнути, а те, що ми побачимо, подорожуючи, залишиться з нами на все життя», – ці слова екскурсовода інтерактивного музею «Підземний Краків» запали в душу всім учасникам освітньо-екскурсійної поїздки в Польщу. Її організаторами стали культурно-просвітницька Спілка громадян польського походження Ніжина «Астер», громадська організація «Ініціатива в дії» та ПедХаб Ніжин. З польської сторони організатором поїздки став викладач Краківського педагогічного університету Матеуш Камьонка – віце-президент Асоціації Ініціатив Молоді Олькуша «СІМО». 30 вчителів, представників адміністрації шкіл Ніжина і району та викладачі університету впродовж 5 днів знайомилися з системою освіти Польщі.

Вже першого дня відбулася цікава та змістовна розмова з пані Пауліною Полак – директоркою відділу освіти мерії Олькуша. Далі – зустріч з директором департаменту освіти, культури та фізичної культури паном Володимиром Мендаком, директором департаменту соціальної політики Магдаленою Солтисик та віце-старостою Богумілом Собчиком. Польська освіта також переживає період реформування. Проблеми, що стоять перед освітянами України й Польщі, багато в чому схожі: престижність праці вчителя, підвищення заробітної плати, недофінансованість закладів освіти тощо. Запитань було багато, тому зустріч радше нагадувала діалог. У Польщі існує кілька рівнів освіти: дошкільна – з 3 до 6 років, початкова школа (szkoła podstawowa) – з 6-7 до 14 років та післяпочаткова школа з вибором учнів, де вони хочуть навчатися – у ліцеях, професійних школах чи технікумах. Тому існує конкуренція між навчальними закладами з метою залучення якомога більше випускників школи та надання якісних освітніх послуг.

Другого дня ми відвідали Краківський педагогічний університет. Він є одним з найбільш популярних вишів у країні та входить до числа кращих польських університетів. Тут навчаються й українці. Один з них, Ярослав, розповів нам, чим різниться навчання у вишах України та Польщі.

Третього дня ми змогли побувати у «найкрутішій школі Олькуша» – ліцеї №1. Тут навчається 550 учнів. Високий рівень успішності. Дві іноземні мови – англійська (обов'язкова у всіх навчальних закладах Польщі) та французька, німецька, російська (за вибором учня). Ліцеїсти мають можливість відвідувати лекції в університетах Варшави, і викладачі приїждять до ліцею. З метою вдосконалення володіння мовами ліцеїсти здійснюють поїздки до Великої Британії, Франції, Німеччини тощо. На рейтинг навчального закладу впливає участь учнів та вчителів у олімпіадах, конкурсах, рівень здачі іспитів (за принципом ЗНО).

«Ніщо так не збагачує, як мандрівки»

(М. Реріх)

Активно діє учнівське самоврядування, ліцей тісно співпрацює з батьками. До речі, батьківська рада може збирати кошти. Проте їх використовують для організації свят, закупівлі нагород для учнів тощо, а не на ремонт класів. Цікавим видався польський досвід щодо того, що всі діти можуть навчатися у ліцеях,

але – у разі нездачі випускного іспиту – не отримати документа про освіту. Вони виходять зі школи і впродовж 5 років можуть іспит пересклати. На канікулах вчителі не працюють, а кваліфікацію підвищують шляхом обміну досвідом та взаємовідвідування уроків. День для виховних заходів – п'ятниця. Паперових журналів немає. Батьки можуть контролювати успішність своїх дітей через електронний журнал.

Побували ми і у початковій школі №4 Олькуша. Вона нагадує українську міську школу. Директор – активний, енергійний, креативний. У школі створено умови для навчання та розвитку учнів. У класах ми побачили ноутбуки, екрани, телевізори, дидактичні матеріали, іграшки.

У ході поїздки мали можливість познайомитися з пам'ятними місцями Малопольського воєводства. Краків вразив величчю і красою: Вавель – в минулому – політичний і духовний центр Польщі, Площа Ринок – одна з найбільших середньовічних площ в Європі, численні готичні костюли. Побували ми у оборонних замках 14 ст. Пескова Скала та Огородзенець. Екскурсія до концентраційного табору Аушвіц-Біркенау на околицях Освенціма видалася найважчою. Це місце – символ терору, геноциду та звірств нацистів ХХ ст.

Цікавим в туристичному плані був і Олькуш – місто, засноване у 13-14 ст. Ми відвідали надзвичайно цікавий музей Африки та музей пожежників, побували на фестивалі Європи у центрі міста.

Поїзка була насичена та сповнена незабутніх вражень. Вдячні Максиму Потапенку, Матеушу Камьонка та Наталії Нагорній за організацію поїздки, цікаву програму, позитивні емоції, приємне спілкування. Сподіваємося на продовження українсько-польського освітнього діалогу.

Ніна АВРАМЕНКО,

вчитель Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ст.

ВІДДАНИЙ ПАТРІОТ СВОЄЇ МАЛОЇ БАТЬКІВЩИНИ

При в'їзді в село Шатура відразу потрапляєш на вулицю, яка є важливою в цьому населеному пункті. На ній розташована Свято-Михайлівська церква, красуня – школа, побудована дуже давно земством. Цим спорудам більше 100 років. Та ще, ніби недавно, ця вулиця була головною, бо вела прямісінько до колгоспу, головою якого був Микола Григорович Дерезенко. Цю вулицю перейменовано на честь голови колгоспу.

Микола Григорович ДЕРЕЗЕНКО народився 21 січня 1944 року в с. Шатура. Після закінчення школи працював у Кобижчанському відділенні «Сільгосптехніка». У 1963-1966 роках служив у лавах Радянської армії. З 1967 по 1973 роки навчався в Київській сільськогосподарській академії. Працював механіком в колгоспі ім. Чкалова с.Шатура. У 1978 році призначений головним інженером колгоспу «Жовтнева революція». У 1980 році - голова сільської ради с.Шатура, а згодом – голова колгоспу. У квітні 2000 року – директор СТОВ «Шатурське»

А все починалося з колгоспу «Жовтнева революція», що об'єднав два села Шатуру і Данина Ніжинського району. Головою колгоспу у 1980 році був обраний Дерезенко Микола. З самого початку роботи на керівній посаді Микола Григорович спрямував свою діяльність на розширення виробництва, покращення умов праці, будівництво соціальної сфери, доріг з твердим покриттям (навіть на полях) та газифікацію. Господарство мало міцну виробничу і фінансову базу, щорічно одержувало стабільні прибутки, які направлялися на розширення виробництва, господарське будівництво приміщень тваринництва та допоміжних виробництв.

Важко навіть уявити сучасному поколінню села, що у 1980 році в колгоспі було 1500 свиней, 2000

ВРХ, потужна техніка налічувала 40 тракторів, 40 вантажівок, 15 комбайнів та іншу побічну техніку. Тваринницька ферма повністю була автоматизована, а в 1985 році в селі Данина розпочали будівництво дороги з твердим покриттям.

У 1987 році укрупнений колгосп було знову роз'єднано. Микола Григорович був обраний головою колгоспу в с.Шатура, де він і проживав.

Для блага свого рідного села чоловік з великим інтузіазмом взявся за створення соціальних умов для своїх односельчан. За 11 років роботи всі вулиці села були заасфальтовані. Почалося будівництво газо- та водопроводів до кожної оселі.

Для села господарство збудувало садочок на 50 місць, спортивну залу, будинок побуту. Був запущений в дію

цех з переробки олії, млин, деревообробний цех, швейна майстерня.

Розпочалося нове тисячоліття, а з ним і нові проблеми та випробування. На очах один за одним розпадалися колгоспи, розкрадалися, заростали родючі землі бур'яном, мігрували селяни в міста на заробітки, бо роботи в селі не було. Шатуряни не знали цього всього. Працювала ферма, оброблялися поля, платилася заробітна платня людям. Були, звичайно проблеми, але вони якось вирішувалися. Потім, щоб втримати господарство, прийшов час звернутися до інвесторів. І далі випробування долі – злети і падіння, та все ж вистояли, втрималися. Молоді родини залишалися в селі, бо була робота. Школа гула від дитячих голосів, працював садочок. І усім нам допомагав Микола Григорович.

...Летять роки. Ще ніби вчора проїжджав Микола Григорович вулицями села, киваючи односельцям, примружуючи очі... А сьогодні стоїть посеред пшеничного поля з колосками у руках...тільки, на мармуровій плиті його могили. А ми, люди, їздимо його дорогами, користуємось всіма комунальними благами і дякуємо, дякуємо що Він у нас був.

Тетяна РУБАН,

вчитель Шатурського НВК «ЗНЗ-ДНЗ» І-ІІ ст.

Письмий спогад, як свято для душі

Ви коли-небудь приходили на концерт заздалегідь в Лосинівський будинок культури? Спостерігали, як поволі заповнюється його зал?

Я приходив не один раз і спостерігав. Входять спочатку по одному, по двоє, потім безперервний людський потік пливе тобі назустріч. Різні обличчя, вік і водночас – щось спільне в усіх... Але що? Спільне – чекання. Чекання щасливих хвилин, які здатна подарувати музика.

Заговорив про це не випадково. Бо саме таку картину побачив і серпневого дня 2015 року, коли в Лосинівському будинку культури відбулося святкування важливої події у культурному житті селища – 50-річчя творчої діяльності лосинівського аматора сцени, самодіяльного композитора, педагога Миколи Сергієвича Гудименка.

Про Миколу Сергієвича пишу легко і з великим задоволенням. Поясню й чому? Уже давно знаю нашого «маестро», не один раз годинами розмовляв з ним. Роблю це і зараз час від часу. Його розповіді, думки захоплюють, бо йдуть від щирого серця, над ними витають – великий досвід життя, мудрість, поміркованість. Сам же оповідач наділений тонким сприйняттям навколишнього світу, світлим і яскравим почуттями, ліричними образами. А на додачу до цього скажу ще й таке – Микола Сергієвич дуже цікавий співрозмовник, його пам'ять фіксує й нині багато цікавих фактів з власної біографії, історії селища, культурного життя і зрозуміло ж з історії Лосинівського будинку культури, з жим пов'язав пістоліття свого життя.

Коли бачу Миколу Сергієвича, одразу ж радісно стає на душі. Цей чоловік, якому вже за сімдесят, ні на мить не розлучається з музикою. Пише її на слова українських поетів, творчість яких добре знає. А ще має учнів. Приходять дітки прямо до нього додому (зараз уже Микола Сергієвич на заслуженому відпочинку) і наполегливо займається музикою. Оволодівають грою на музичних інструментах, вчать вокалу. Весело і щасливо тоді педагогу. Це ж його життя, його поклонання – віддавати всього себе без остатку людям, підрастаючим поколінням, сцені.

У розмовах зі мною ще й досі знаний лосинівчанин згадує своє дитинство, перші кроки в музиці, злеті, визнання. А скільки нагород одержав за творчість! Але не це головне було у його житті. Він народжений для музики, покликаний творити її, приносити своєю творчістю радість і насолоду глядачеві. Він народжений для сцени, для життя на ній!

І яке щастя, що ось ця людина сидить напроти мене, говорить звичайні слова і разом з тим – незвичайні і чародійні, заряджені енергетикою добра. Що маю можливість разом з ним уявно подорожувати його неспокоєм, його берегами мелодій, одухотворення, натхнення, замріяності, окриленості. Бо що може бути ціннішим для нас, українців, як не вона – українська народна пісня? І як не сприймати згоду, яка все своє свідоме життя була натхненна її багатющими мелодіями, безмежною широтою і красою її образів, її чарівною силою! Служила їй. Дарувала їй нам, захопленим поціновувачам її.

Хочеться зробити ліричний вступ у дитинство мого героя. Щоб щастя і світла було в ньому без краю. Не вийде. Як би не старався. Лихі повоєнні роки не відзначалися ідилією життя. Про них сам Микола Сергієвич відгукується з болем у серці і сльозами на очах. Тільки-но починає згадувати – і одразу ж у пам'яті постає образ матері – нещасної жінки, працею утомленою, горем і нуждою убитою. Така була доля солдатської вдови, на плечі якої звалилося стільки життєвих проблем і випробувань. Трьох синів треба було на ноги зводити, давати раду в житті. А як це робити, коли зранку до вечора в колгоспі? Така преембала до дитинства мого героя.

Що цікаво – і в тих умовах діти жили... Швидко дорослішали, нужду відчували, тяготи життя. І все ж таки, мали дитинство. Скоріше його самотні промінчики. Хоча і не дуже часті вони були, але коли-не-коли до дитячої щічки доторкалися, тоді тепло їх одразу ж оживало, відчувалося. Відчував його і Микола. Он яскор сусід спляв. Яка сумна історія. Для дитини ж він був живою істотою. Такий крилатий, розкішний стояв і раптом – на дрова. А ну-мо, швидше до нього. Хоча б маленьку цурпалку поцупити. Щоб віддати собі змайструвати. Читач, можливо, стане сміятися над моїм письмом. Скаже, романтично все до безмежності. Хай і так буде. А я одначе й радію цьому, бо у хлопця все ж таки вийшла та балалайка на славу. Нитки – за струни. Натягнув. Злегенька бринькнув. Так солодко на душі від того звуку стало. Так лагідно і привітно. Пригадуєте, як герой оповідання Архипа Тесленка маленький Миколка – побачив у

Життя, віддане сцені!

вчителя скрипочку – і заплакав. Заплакав від першого дотику до музики і мій герой. Не мав він у дитинстві справжньої балалайки, та і хто б міг купити йому той інструмент. У сім'ї, хоч покотом покоти. Та, як бачите, змайстрував її сам собі. До речі, на цьому майструванні інструментів не закінчив. Згодом створив скрипку. Ось коли у своїх очах виріс.

Та це лише початок був. Справжня музика увірвалася в душу хлопця, коли звуки баяна почув. Микола Сергієвич згадує: зачу, бувало, десь на весіллі гармошку, ноги самі несуть туди. Просиджу з гармоністом до вечора. Повертаюсь додому, а в голові мелодії звучать.

У школі теж тягнуло до баяна. І баяністи, згадує, непогані були. Але вони, як правило, чомусь недовго затримувались. Тільки в інституті культури, куди вступив по закінченню двох

музичних училищ, одержав щастя відчуті істинно своє – взяв в руки баян. Далі була праця. Скажу більше: навіть випробування характеру і волі. Наполегливість перемагала. Грав залюбки. Відчував кожен звук, вживався в мелодії. Це не просто патетика. Для справжнього баяніста – це основа творчості. А ще емоційне сприйняття світу. Коли граєш і уявляєш спів вітру, весняні щебетання птаства, розмаїття квітучих лугов, де кожна квіточка має не тільки свої барви, а й свій голос. Це теж творчий плюс митця.

Що можна сказати про фізичний і духовний стан Миколи Сергієвича тих часів. Був він юнаком не схильним по посередності. Мав в душі потужну творчу енергію, високу мету, а головне – бажання працювати.

Старий селищний клуб тоді містився в сучасному приміщенні навчально-виробничого комбінату. Коли прийшов туди працювати – у спадок отримав тільки комплект музичних інструментів. Для початку його вистачило. Поміркував і одразу ж вирішив: треба створювати струнний оркестр. Ідея ця так припала до душі, що негайно взявся за роботу. Написав і вивісив оголошення в центрі села. Мовляв, усіх бажаючих запрошую до оркестру, та бажаних результатів задум не дав. Ще в додату і оголошення якийсь шибеник зірвав. Сумно стало, та не розгубився. Почав з індивідуального підходу. Робив так. Зустрічає хлопчаків на вулиці і звертається до них ніби жартома, ніби всерйоз: «Хочете навчитися грати на музичних інструментах? Тоді заходьте, не соромтесь. При вашому бажанні – навчу». І пішли. Спочатку не жваво, далі – активніше. Став дітей зацікавлювати, налаштовувати на творчий лад, націлювати на результат.

Йшла до нього молодь компаніями, вулицями. Не просто «убити» час, а прикрасити своє життя грою на інструментах, відкрити для себе щось нове.

Микола Сергієвич швидко здружився з вихованцями. Забуваючи про відпочинок, просиджував з ними дотемна на релітиях, даючи зрозуміти, як багато думок і почуттів можна висловити за допомогою струн.

Струнні інструменти тих часів якістю не відрізнялися. Часті рвалися струни. Їх не можна було дотягнути до нормально-го строю. Особливо морози завдавали домбрі. Їх настрій був справжньою тортурою, випробуванням нервів і сили волі.

Згодом стало цікавіше. І ось чому. Одержав раз Микола Сергієвич повідомлення з районного відділу культури: вам виділені кошти на придбання музичних інструментів. Та вийшла недоречність, неув'язка. Гроші є, а де інструменти купляти? Узав у руки домбру, ту, що ще з навчання була, заграв сумно. І раптом думка – а що, як всередині домбрі заглянути. Може адреса збереглася? Подивився – е! Московська інструментальна фабрика – впало в око з клаптика наклейки. Переборов тоді сумнів – і взявся за перо. І що ви думаєте? Переслали. З самої Москви інструмент прибув!

Одразу ж і розумом у роботі почався. З'явилося шість бандур – заходився створювати ансамбль бандуристок. Згодом відчув, що одного струнного оркестру малувато. Давай ще один організовувати. Урізноманітнював його сопілками, гітарами, контрабасом. Був і вокальний ансамбль з інструментальним супроводом. А дівчатка які дзвіночкосі співали? Галя Коровай, Оля Зубок, Марія Шевчун, Рая Парасюк, Галя Касян, Тіна Гудименко.

Усі колективи брали активну участь у святкових концертах, районних і обласних конкурсах, фестивалях, олімпіадах. Дісталися навіть Києва. Два рази виступали на телебаченні.

У 1967 році колектив народних інструментів під керівництвом

Миколи Гудименка отримав звання «народного».

Особлива сторінка у творчій біографії Миколи Сергієвича – творча співпраця з Аллою Кудлай, нині народною артисткою України.

Микола Сергієвич згадує: «Вперше я її почув на весіллі в селі Погребець. Сказав: «Дівчино, ти гарно співаєш. Треба вчитись». А вона відповіла: «Так вчїть» – Я її підготував до вступу в Ніжинський педінститут. Нотну грамоту Алла опанувала за місяць, не більше!»

Звідки у неї все це? – запитав одно разу Миколу Сергієвича? Він відповів: «Я б не хотів, щоб мої слова здалися банальністю, але, думаю, що цей дар – від рідної землі. Ви подивіться – який тільки духовно багатий і пісенний наш край! А Лосинівка? То ж чи дивно, що саме тут з'явилася Алла?»

«У нас усіх, – зауважує далі самодіяльний композитор, – є артисти улюблені й нелюблені. Але це визначення не підходить до Алли. Її пісні можна не сприймати з касетника, але бути байдужим, коли бачиш «вживу» неможливо. Її сценічний образ зачаровує і заворює. На сцені вона вся – приваблива, звичайна і неперевершена».

А ще мій герой згадує такий епізод: дійшли до мене чутки, що в Носівці Алла концерт даватиме. З труднощами добрався

туди. Навіть у першому ряду місце пощастило знайти. А людей видимо-невидимо. Ось починається концерт. Виходить на сцену Алла. Обвела поглядом зал. І раптом – зупинилась на мені. Пізнала, зрозуміло. І щоб ви думали... Зійшла до мене, взяла за руку, вивела на сцену і говорить: «Це Микола Сергієвич Гудименко, мій перший учитель». І поцілувала. Від хвилювання я не знав куди подіти очі. Ох, і попочервонів же в той вечір»

У житті Миколи Сергієвича було ряд й інших цікавих епізодів, про які він відгукується так: не інакше як доля! Про один з них розповім. Ще на початку творчої кар'єри мав молодий керівник оркестру народних інструментів унікальний інструмент – гітарний контрабас. У 70-ті роки багато виступали. Під час одного з таких виступів цей інструмент залишили. Організатори концерту обіцяли доставити його на другий день, як говориться, цілим і неушкодженим. Та обіцянка виявилася – цяцяркою. Микола Сергієвич згадує: чекаємо один день – немає. Другий, третій – теж саме. Дзвоню, турбуюся – кажуть в дорозі. Час проходить, а його, як не було, так і немає. Так і розпрощався я з інструментом, бо крайнього тоді важко було знайти. Сам же інструмент, ніби крізь землю провалився. Прошло з того часу років так сорок, а може й більше. Виступали ми одного разу в одному будинку культури, заходжу до них в окреме приміщення для зберігання інструментів (чомусь воно відкритим було) – і – о диво! – бачу там – ...гітарний контрабас. Ту ж саму. Мою. Схопив її і ніби дитя пригорнув до серця. Таке відчуття огорнуло – ніби нове життя пережив.

9 листопада 2016 року Миколі Сергієвичу за значний особистий внесок у розвиток національної культури і мистецтва, вагомих творчих здобутків та високої професійної майстерності присвоєне звання «Заслужений працівник культури України»

У грудні 2016 року в Лосинівському Будинку культури перед початком виступу народного аматорського оркестру народних інструментів, керівником якого багато років був Микола Сергієвич, заступник директора обласного методичного центру Михайло Ткаченко зі сцени привітав Миколу Сергієвича з присвоєнням такого почесного звання. Зал стоячи вітав лосинівського маестро!

Миколу Сергієвича і нині можна зустріти в Лосинівці. Тож коли побачите – знайдіть хвилинку для нього. Підійдіть, привітайте. Скажіть, що пам'ятаєте його виступи. Що раді за його досягнення. І взагалі, скажіть, що вигляд у нього сьогодні пречудовий. Не запізнитесь за добротою. Іноді ми це розуміємо занадто пізно, коли вже нікому говорити хороші слова.

Микола БОРЩ

Засновник та видавець
ЛОСИНІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
 Адреса: 16663 вул. Шевченка, 2, смт. Лосинівка,
 Ніжинський район Чернігівська обл.,
 тел. (04631)61-2-37
 e-mail: losynivskaotg@ukr.net
 Розповсюджується безкоштовно.

Матеріали підготували:
Юлія КАЛУТА, Микола БОРЩ
Комп'ютерна верстка:
Олена ВІТНОВА
Віддруковано
ТОВ «Форматплюс-П».

Думки авторів можуть не збігатися з поглядами редакції.
За точність викладення фактів відповідає автор.
Редакція має право редагувати та скорочувати матеріали.
Відповідальність за якість несе друкарня.